

Naszą misją są działania profilaktyczne i promocja zdrowia wśród społeczności lokalnej

Fot. archiwum własne

Dlaczego kreowanie i budowanie polityki zdrowotnej dla społeczności lokalnej w Częstochowie odgrywa tak istotną rolę w działalności Przychodni „Południe”?

Placówka, którą kieruję, obejmuje opieką profilaktyczno-leczniczą – w ramach podstawowej opieki zdrowotnej – ok. 14 tys. osób. Już w 2002 r. powołałem do życia Zespół Promocji Zdrowia, którego zadaniem było prowadzenie działań edukacyjnych społeczeństwa w celu wzrostu zainteresowania pacjentów swoim zdrowiem i – w pewnym zakresie – współodpowiedzialności za jego jakość. Kolejnym etapem organizacyjnym było utworzenie Poradni Promocji Zdrowia, która stała się pewnego rodzaju narzędziem podstawowej opieki zdrowotnej. Głównym zadaniem poradni jest realizacja misji przychodni, którą jest „zapewnienie poczucia bezpieczeństwa zdrowotnego oraz rozwój działań z zakresu powszechnej profilaktyki i promocji zdrowia”. Razem ze współpracownikami zbudowaliśmy innowacyjny system działalności placówki podstawowej opieki zdrowotnej, polegający na zintegrowanej profilaktyce zdrowotnej

Wywiad z Leszkiem Cichonim,

prezesem Zarządu Spółki Przychodnia Lekarska „Południe” sp. z o.o. w Częstochowie

Leszek Cichoń jest z wykształcenia lekarzem internistą. Od 2005 r. drugą kadencję jest prezesem Zarządu Spółki Przychodnia Lekarska sp. z o.o. Absolwent m.in. studiów podyplomowych Uniwersytetu Warszawskiego (Funkcjonowanie Gospodarki Narodowej – Ekonomia Zdrowia) oraz Wyższej Szkoły Ubezpieczeń i Bankowości w Warszawie (Zarządzanie Ubezpieczeniami Zdrowotnymi).

Rozmawia: Magdalena Pokrzycka-Walczak

skierowanej do społeczności lokalnej. System oparty jest na strategii Karty Ottawskiej i obejmuje przede wszystkim aktywny udział pracowników Przychodni „Południe” w kreowaniu i budowaniu polityki zdrowotnej w Częstochowie oraz tworzenie środowisk wspierających działania na rzecz promocji zdrowia i profilaktyki zdrowotnej dzięki działalności Poradni Promocji Zdrowia. Ważne miejsce w systemie zajmuje także działalność edukacyjna na rzecz społeczności lokalnej z zakresu promocji zdrowia i profilaktyki zdrowotnej. Są to takie akcje prozdrowotne, jak: Dzień Alergii, Dzień Cukrzycy, Dzień POCHP, Dzień Spirometrii oraz organizacja bezpłatnych szczepień przeciwko grypie czy pneumokokom, a w 2012 r. przeciwko HPV. Dzięki tym inicjatywom mieszkańcy miasta mają lepsze możliwości dbania o własne zdrowie oraz zapobiegania chorobom. Poradnia Promocji Zdrowia przygotowuje, promuje i umożliwia dostęp do różnorodnych działań, których celem jest zapobieganie chorobom i innym zaburzeniom oraz ich skutkom. Personel poradni prowadzi działalność edukacyjną przez promocję, przygotowanie i realizowanie projektów współfinansowanych w zakresie promocji zdrowia.

Zintegrowana profilaktyka zdrowotna skierowana do społeczności lokalnej wyróżnia częstochowską Przychodnię „Południe”

Źródło: arch. spółki

Jakie są efekty prowadzenia poradni po 10 latach działalności?

■ Są to m.in. zwiększenie udziału w proponowanych programach promocji zdrowia i akcjach prozdrowotnych oraz zmiana spostrzegania wartości swojego zdrowia u naszych podopiecznych. Podam kilka przykładów. W 2011 r., w ramach Populacyjnego Programu Wczesnego Wykrywania Raka Szyjki Macicy NFZ, wykonaliśmy najwięcej – 604 badania cytologiczne w Częstochowie. Kolejne przychodnie w rankingu wykonały odpowiednio 408 i 300 badań. Według danych Wojewódzkiego Ośrodka Koordynującego w Gliwicach populacja kobiet objęta w 2011 r. programem profilaktyki raka szyjki macicy wynosiła w Polsce 24,59%, w województwie śląskim – 25,57%, w Częstochowie – 22,47%, w powiecie częstochowskim – 20,1%, zaś w Poradni Ginekologiczno-Położniczej Przychodni „Południe” – 31,10%, w populacji pań objętych podstawową opieką zdrowotną przez naszą placówkę.

Do programu bezpłatnych szczepień przeciw grypie w Częstochowie skierowanego do pacjentów po 66. roku życia – realizujemy go od 7 lat – zgłasza się 28% naszej populacji. Promując programy, korzystamy z wielu form, m.in. zaproszeń imiennych, plakatów, pomocy proboszczów oraz rozmów z dziennikarzami. Duże znaczenie w promocji odgrywa także nasza strona internetowa: www.przychodniapoludnie.pl oraz strona założona w 2010 r. – www.lepiejzapobiegac.info.

Analizujemy przeprowadzone kampanie promocyjne i wyciągamy wnioski. I tak, jeszcze trzy lata temu do programu profilaktyki chorób prostaty zapraszaliśmy panów, przekazując im zaproszenia. Odpowiedź jednak była niewielka. Dlatego

postanowiliśmy zmienić taktykę i skierowaliśmy zaproszenia do panów za pośrednictwem żon i w ciągu trzech miesięcy – już kolejny rok – realizujemy ten program.

Kontynuując wybrane w konkursie programy profilaktyki zdrowotnej, pozyskujemy dodatkowe źródła finansowania świadczeń zdrowotnych w zakresie zapobiegania (profilaktyka pierwotna) i wczesnego rozpoznania (profilaktyka wtórna) chorób cywilizacyjnych przez realizowanie wybranych programów w konkursach ogłoszonych przez samorządy terytorialne. Poszukujemy również wsparcia i współpracy z innymi organizacjami i placówkami. Ostatnio nawiązaliśmy współpracę z realizatorem Programu Ministerstwa Zdrowia Mężczyzna 45+ – Centrum Onkologii Instytutem im. M. Curie-Skłodowskiej z Warszawy. Zaprosiliśmy onkologów i psychoonkologów do udziału w spotkaniu informacyjno-edukacyjnym podopiecznych naszej Poradni Medycyny Pracy.

Czy NFZ podpisuje umowy na usługi z zakresu promocji zdrowia?

■ NFZ finansuje duże programy ogólnopolskie, które również realizujemy. Są to: profilaktyka raka szyjki macicy, chorób układu krążenia, gruźlicy i chorób odżywczych, ale także takie, których nie realizujemy – program badań prenatalnych i profilaktyki nowotworów piersi. Moim zdaniem NFZ powinien kontraktować również świadczenia z zakresu promocji zdrowia i profilaktyki zdrowotnej przez zakup udzielanych świadczeń zdrowotnych w poradni takiej jak nasza Poradnia Promocji Zdrowia. Takie poradnie, w zależności od danych epidemiologicznych na danym terenie, mogłyby realizować zadania wynikające z potrzeb zdrowotnych i wspomagać politykę zdrowotną danego prezydenta, burmistrza czy wójta.

Dlaczego tak ważna jest współpraca przychodni z samorządem lokalnym i regionalnym?

■ Ustawa o samorządzie powiatowym wskazuje promocję i ochronę zdrowia jako jedno z zadań publicznych o charakterze ponadgminnym wykonywanym przez powiat. Z kolei ustawa o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych nakłada na gminy, powiaty i województwa obowiązek opracowywania i realizacji oraz oceny efektów programów zdrowotnych wynikających z rozpoznanych potrzeb zdrowotnych i stanu zdrowia mieszkańców. Ustawodawca wyposażył samorząd terytorialny w odpowiednie podstawy prawne umożliwiające realizację przedsięwzięć z zakresu promocji

Pacjenci Przychodni „Południe” mają dostęp do najwyższych standardów m.in. w zakresie obsługi, dostępności oraz przestrzegania praw pacjenta

Źródło: arch. spółki

zdrowia. Ze swej strony chcemy realizować zintegrowany system profilaktyczny, dlatego zarząd spółki podjął decyzję o ściślejszej współpracy z samorządem. Chodzi o pozyskanie wsparcia ekonomicznego dla prowadzonych akcji prozdrowotnych, w tym realizacji programów promocji zdrowia i profilaktyki zdrowotnej, ale także wsparcia organizacyjnego i logistycznego. Przedstawiciele naszego Zespołu Promocji Zdrowia uczestniczyli jako eksperci w pracach komisji ds. przygotowania wieloletnich planów profilaktycznych dla Częstochowy. Prowadzimy także prezentacje i wykłady dla młodzieży szkół podlegających samorządowi oraz delegacji zagranicznych odwiedzających miasto. Bierzymy czynny udział w programach profilaktyki zdrowotnej i promocji zdrowia, współfinansowanych przez Gminę Miasto Częstochowa, jak np. programy szczepień przeciw grypie i HPV, profilaktyki nowotworów prostaty i raka jelita grubego, chorób alergicznych, metabolicznych, tarczycy oraz finansowanych przez Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego – programy profilaktyki udaru mózgu, choroby Alzheimera, depresji, jaskry czy nowotworów krtani. A to tylko przykłady programów, w których uczestniczymy co

Poradnie promocji zdrowia, w zależności od danych epidemiologicznych na danym terenie, mogłyby wspomagać samorządy w realizacji polityki zdrowotnej i zadań wynikających z potrzeb zdrowotnych.

roku. Jest jeszcze jeden efekt naszej współpracy – aktywizacja innych zakładów podstawowej opieki zdrowotnej w zakresie uczestnictwa w programach finansowanych przez samorząd i skierowanych do mieszkańców.

W styczniu br. Przychodnia „Południe” otrzymała certyfikat Przyjazna Przychodnia, który potwierdza, że pacjenci mają dostęp do najwyższych standardów w wybranych obszarach, m.in. obsługi, dostępności, przestrzegania praw pacjenta. Jakie znaczenie ma uzyskanie tego wyróżnienia dla przychodni i pacjentów?

W naszej placówce zmieniłem pojęcie rejestracji – istnieje Biuro Obsługi Pacjenta. Asystentki biura, oprócz czynności związanych z rejestracją pacjentów i wpisywania świadczeń do systemów informatycznych, są pewnego rodzaju „drogowskazem” pacjenta po systemie ubezpieczeń zdrowotnych. Udzielają szczegółowych informacji, umożliwiają i pomagają w uzyskaniu kontaktu z placówkami medycznymi, do których kierowany jest pacjent przez naszych lekarzy. Przygotowujemy się do systemu rejestracji za pośrednictwem Internetu. Miesięcznie udzielamy ok. 6 tys. porad, dlatego logistycznie jest to przedsięwzięcie trudne, ale konieczne, by stale poprawiać jakość obsługi pacjentów.

Wyróżnienie w konkursie Lider Roku w Ochronie Zdrowia to kolejny sukces i potwierdzenie, że droga obrana przez zarząd jest doceniana także przez krajowe gremia. Dlaczego „lepiej zapobiegać, niż leczyć”, co jest jednym z filarów działalności Przychodni „Południe”?

W aplikacji do konkursu pokazaliśmy Poradnię Promocji Zdrowia jako innowacyjne narzędzie podstawowej opieki zdrowotnej, które może efektywnie oddziaływać na środowisko lokalne pod względem promocji zdrowia i profilaktyki zdrowotnej. W naszej działalności realizujemy cele zgodne z wytycznymi Międzynarodowego Związku Promocji Zdrowia i Edukacji Zdrowotnej z siedzibą w Paryżu (International Union of Health, Promotion and Education). Dotyczą one wspierania działań promujących zdrowie w populacjach, budowania i rozwijania wiedzy o promocji zdrowia i edukacji zdrowotnej, poprawy skuteczności i jakości polityk oraz dobrych praktyk, wreszcie – tworzenia nowych możliwości w zakresie kreowania promocji zdrowia i edukacji zdrowotnej.

Dziękuję za rozmowę.